

עפ"ג 42613/01/16 - אייאד איברהים נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים פליליים
לפני כב' סגן הנשיא י' נועם, השופטת ר' פרידמן-פלדמן והשופט מ' בר-עם

עפ"ג 42613-01-16 איברהים נ' מדינת ישראל

אייאד איברהים

המערער

על-ידי ב"כ עו"ד אברהים מוחמד

נגד

מדינת ישראל

המשיבה

באמצעות פרקליטות מחוז ירושלים

פסק-דין

סגן הנשיא י' נועם:

1. לפנינו ערעור על גזר-דינו של בית-משפט השלום בירושלים (כב' השופט י' שמעוני) בת"פ 56810-12-13, מיום 20.12.15, לפיו נידון המערער לששה חודשי מאסר על-תנאי, זאת בגין הרשעתו, על-יסוד הודאתו, בעבירה של החזקת סכין - לפי סעיף 186(א) לחוק העונשין, התשל"ז-1977. הערעור מתמקד בשאלת ההרשעה.

2. על-פי עובדות כתב-האישום, העומדות ביסוד ההודאה וההרשעה, ביום 20.6.13 בסמוך לשעה 23:30, בסמוך לכפר עין ראפה, החזיק המערער בסכין מחוץ לתחום ביתו וחצריו, מבלי שהוכיח כי ההחזקה הייתה למטרה כשרה. מדובר בסכין מתקבעת, אשר הוחזקה על-ידי המערער ברכבו (והנחזית בתצלום ת/1 אשר הוגש לערכאה קמא).

3. המערער הנו יליד 25.11.80, נשוי ואב לשניים. הוא מנהל כיום עסק של איטליז ומסעדה באבו גוש. ב"כ המשיבה ביקשה בערכאה הדיונית להרשיע את המערער ולהשית עליו מאסר על-תנאי. סנגורו דאז של המערער, עו"ד מחמוד רבאח, ציין בטיעונו לעונש, כי הסכין נמצאה בעת חיפוש שנערך ברכבו של המערער עת ישב בתוכו יחד עם חבריו ושתה משקה אלכוהולי. הוא טען, כי נסיבות ביצוע העבירה אינן חמורות, שכן המערער לא החזיק בסכין למטרה פלילית, ומדובר בסכין שנקנתה על-ידו במסגרת אוסף של סכינים המצוי בביתו. עו"ד רבאח ביקש מבית-משפט קמא להימנע מהרשעת המערער בדיון כדי להימנע מפגיעה קשה בפרנסתו כבעל עסק.

4. בגזר-דינו ציין בית-משפט קמא, כי מתחם הענישה ההולם נע בין מאסר על-תנאי לבין מספר חודשי מאסר בפועל, והחליט להשית על המערער, כאמור, ששה חודשי מאסר על-תנאי, אגב דחיית בקשתו להסתפק בהטלת שירות

לתועלת הציבור ללא הרשעה.

5. בהודעת הערעור הלין המערער על ההחלטה להרשיעו בדין. בא-כוחו דהיום של המערער, עו"ד אברהם מוחמד, טען כי טעה בית-המשפט בכך שלא הסתפק בהטלת שירות לתועלת הציבור ללא הרשעה, זאת הואיל ו"למערער לא הייתה כוונה פלילית" (כלשונו), והיות שהרשעה בדין עלולה לפגוע בפרנסת המערער, לנוכח העובדה שהמסעדה בבעלות המערער נותנת שירותי קייטרינג עבור מוסדות המדינה. במהלך הדיון בערעור טען ב"כ המערער, כי מרשו לא ביצע עבירה כלשהי, שכן הסכין הוחזקה ברכב מחמת "שכחה". כאשר נשאל, כיצד מתיישבת טענה זו עם הודאת המערער בבית-משפט קמא, ביקש ב"כ המערער מבית המשפט שלערעור לאפשר למרשו לחזור בו מההודאה. לחלופין, ביקש להסתפק בהטלת שירות לתועלת הציבור ללא הרשעה.

6. לא ביקשנו את תשובת המדינה לערעור. ראשית, לא מצאנו כל הצדקה לאפשר למערער לחזור בו מהודאתו, אשר ניתנה בבית-משפט קמא עת היה מיוצג על-ידי סגור אחר. לא הוצג כל טעם המצדיק חזרה מההודאה; ובפרט כאשר המערער לא ביקש לחזור בו מההודאה - לא בערכאה הדיונית בשלב פרשת גזר-הדין, לא בהודעת הערעור בכתב ואף לא בפתח טיעוניו בעל-פה במהלך הדיון בערעור. הבקשה לחזרה מההודאה הועלתה, לראשונה, בעקבות הערת בית-המשפט לב"כ המערער, לפיה הטענה בדבר "שכחת" הסכין ברכב מהווה, למעשה, חזרה מההודאה; וכאמור, לא מצאנו הצדקה להיעתר לה. שנית, לגופו של הערעור, לא נמצאו טעמים המצדיקים הימנעות מהרשעה.

7. כלל הוא, כי ערכאת הערעור לא גוזרת מחדש את העונש, אלא בוחנת את סבירות גזר-הדין של הערכאה הדיונית; וכי התערבותה בעונשים שנגזרו על-ידי הערכאה הדיונית שמורה למקרים חריגים בלבד שבהם נפלה טעות מהותית, או שהעונש שנגזר סוטה באופן קיצוני מרמת הענישה הראויה (ראו למשל: ע"פ 1880/14 עמעש נ' מדינת ישראל (19.11.14); וע"פ 4235/14 ראדא חאטיב (3.2.15)). נפסק, כי גדרי ההתערבות האמורים נותרו על כנם גם לאחר תיקון 113 לחוק העונשין (ע"פ 7430/13 שחרוך טוחסונוב נ' מדינת ישראל (3.3.14); וע"פ 3151/13 עבדאללה נ' מדינת ישראל (24.4.14), בפסקה 10). עיקרון זה חל גם על מתחם ההתערבות בשאלה, האם יש להרשיע נאשם בדין, או שמא להסתפק בהטלת אמצעי ענישה או טיפול ללא הרשעה בדין.

8. על הנסיבות החריגות שבהן ניתן להסתפק בסיום הליך פלילי ללא הרשעה בדין, עמדנו במספר פסקי-דין (ראו למשל: ע"פ 51284-01-15 מדינת ישראל נ' אלעזר אברגל (29.4.15)), ואין לנו אלא לחזור פעם נוספת על הדברים. הכללים בסוגיית ההימנעות מהרשעה הותוו בפסיקת בית-המשפט העליון. נפסק, כי ניתן להגיע בגזר-דין לתוצאה של אי-

הרשעה "רק בנסיבות יוצאות דופן, בהן אין יחס סביר בין הנזק הצפוי מן ההרשעה בדין לבין חומרתה של העבירה" (ר"ע 432/85 גדעון רומנו נ' מדינת ישראל (21.8.85)). ההלכה הפסוקה מורה, כי הימנעות מהרשעה אפשרית בהתקיים שני גורמים מצטברים: "ראשית, על ההרשעה לפגוע פגיעה חמורה בשיקום הנאשם, ושנית, סוג העבירה מאפשר לוותר בנסיבות המקרה המסוים על ההרשעה בלי לפגוע באופן מהותי בשיקולי הענישה האחרים..." (ע"פ 2083/96 תמר כתב נ' מדינת ישראל, פ"ד נב(3) 342, 337 (1997)). בשורה ארוכה של פסקי-דין נקבע, כי הימנעות מהרשעה של מי שאשמתו הוכחה, הנה בגדר "חריג שבחריגים" והיא "תיעשה אך במקרים יוצאי דופן" (ראו למשל: ע"פ 8528/12 אלירן ציפורה נ' מדינת ישראל (3.3.13), והאסמכתאות המפורטות שם; ורע"פ 1949/15 תקרורי נ' מדינת ישראל (2.4.15)). באשר לשאלה, האם עצם ההרשעה עלולה לפגוע "פגיעה חמורה" בשיקומו או בעתידו של הנאשם, נפסק כי על בית-המשפט להשתכנע, כי "הפגיעה הקשה שתיגרם לנאשם בעטיה של הרשעה, אינה שקולה כלל ועיקר לתועלת הציבורית המועטה שזו תניב" (ע"פ 9150/08 מדינת ישראל נ' ביטון (23.7.09)). עוד נפסק, כי בבוא בית-המשפט לבחון את הנזק העלול להיגרם לנאשם "יש להתייחס לנזק מוחשי-קונקרטי, ואין להידרש לאפשרויות תיאורטיות, על פיהן עלול להיגרם לנאשם נזק כלשהו בעתיד" (ע"פ 8528/12 בעניין אלירן צפורה לעיל; וכן ראו ע"פ 2862/12 מילמן נ' מדינת ישראל (24.1.13)); וכי על הנאשם העותר לאי-הרשעתו, להציג "חשש ממשי כי הטלת אחריות בפלילים תחבל בסיכויי שיקומו... ובחזרתו לדרך הישר" (רע"פ 7720/12 פלוני נ' מדינת ישראל (12.11.12); וכן ראו: רע"פ 3589/14 שרון לוזון נ' מדינת ישראל (10.6.14)). כן הודגש, כי את הטענות בדבר פגיעה קשה וקונקרטית בסיכויי השיקום, יש לבסס בתשתית ראייתית מתאימה (רע"פ 7224/14 משה פרנסקי נ' מדינת ישראל (10.11.14)).

9. מן הכלל אל הפרט: לאחר בחינת טיעוני המערער הן בערכאה הדיונית והן במסגרת הערעור, הגענו לכלל מסקנה כי אין לפנינו מקרה חריג שבו נפלה טעות מהותית בגזר-הדין, באופן המצדיק את התערבות ערכאת הערעור. סבורים אנו, כי העבירה בנסיבות ביצועה אינה מאפשרת לוותר במקרה הנדון על הרשעה, מבלי לפגוע באופן מהותי בשיקולי הענישה הנוגעים לאינטרס הציבורי; וכי לא הוכח שההרשעה עלולה להסב פגיעה חמורה בשיקומו של המערער, או שייגרם לו נזק מוחשי וקונקרטי ככל שההרשעה תיוותר על כנה, מעבר לפגיעה הקיימת בהרשעתו של כל נאשם ונאשם.

10. אשר על כל האמור לעיל, הערעור נדחה.

המזכירות תמציא עותקים מפסק-הדין לב"כ הצדדים ולשירות המבחן.

ניתן היום, כ"ט אייר תשע"ו, 6 ביוני 2016, בהיעדר הצדדים.

משה בר-עם, שופט

רבקה פרידמן-
פלדמן, שופטת

יורם נועם, סגן נשיא